

Sundheds- og Ældreministeriet

Enhed: JURPSYK
Sagsbeh.: DEPFRE
Koordineret med:
Sagsnr.: 1907391
Dok. nr.: 977187
Dato: 10-10-2019

TALEPAPIR

Det talte ord gælder
[Sundheds- og Ældreudvalget den 10/10, kl. 15]

Samrådstale

Samrådsspørgsmål C

Vil ministeren redegøre for de mangelfulde brystkræftundersøgelser i Region Sjælland, Region Syddanmark og Region Midtjylland? Spørgerne henviser herudover til SUU, alm. del – spm. 87-89, som forventes besvaret forud for samrådet.

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Martin Geertsen (V) og Ellen Trane Nørby (V).

[Indledning]

Lad mig som det første sige tak for samrådsspørgsmålet og for indkaldelsen. Og for de tre almindelig del-spørgsmål, som spørgerne og udvalget har fået svar på. Man kan virkelig sige, at det i den grad er en sag, der har sundhedsudvalgets interesse, hvilket er fuldt ud berettiget.

Sagerne, som spørgsmålene handler om, har det tilfælles, at de alle handler om et meget alvorligt sygdomsområde og ikke mindst om de kvinder, der ikke er blevet udredt efter de gældende kliniske retningslinjer.

For brystkræft er den hyppigste kræftsygdom hos kvinder i Danmark. Antallet af nye tilfælde herhjemme har været stigende gennem de senere år, mens dødeligheden heldigvis er faldende. Hvert år får ca. 4.700 kvinder i Danmark stillet diagnosen brystkræft, mens ca. 1100 kvinder dør af sygdommen.

Så brystkræft er en alvorlig sygdom, og jo tidligere brystkræft bliver opdaget og behandlet, jo lavere er risikoen for efterfølgende at dø af sygdommen.

Nu til besvarelsen af jeres spørgsmål.

[Spørgsmål C]

Jeg bliver i spørgsmål C spurgt, om jeg vil redegøre for de mangelfulde brystkræftundersøgelser i Region Sjælland, Region Syddanmark og Region Midtjylland.

Det er forløb, som er helt uacceptable. Det er helt utrolige svigt, vi har været vidner til. Og jeg har det sådan – og jeg er er helt sikker på, at det har udvalget også – ét overset tilfælde af brystkræft, som skyldes mangelfuld undersøgelse, er ét for meget. Det er helt og aldeles uacceptabelt, at der er kvinder, der skal få et forringet sygdomsforløb, fordi de ikke har fået de undersøgelser, som de faglige retningslinjer foreskriver.

Derfor er jeg meget optaget af, at regionerne får rettet op, og at kvinderne bliver hjulpet videre.

Inden jeg går videre til selve redegørelserne, vil jeg gerne understrege – og det viser redegørelserne med al tydelighed – at der er tale om sager med en høj grad af kompleksitet, der strækker sig år tilbage. Der er mange faktuelle oplysninger og dertil komplicerede sundhedsfaglige begreber.

Redegørelserne viser også, at der betydelig forskel i alvoren af sagerne: Region Sjælland er her i negativ forstand i en liga for sig.

Samlet set, er der tale om sager, som indeholder en høj grad af kompleksitet. Og i sagen om Region Sjælland sker der løbende nyt.

Det var også baggrunden for, at jeg inviterede jer til den tekniske gennemgang om sagerne i regionerne, vi netop har afholdt forud for samrådet. Som et supplement til de skriftlige redegørelser fra regionerne og styrelsen, I har modtaget forud for samrådet i dag.

I forhold til Region Sjælland er konklusionen, at man ikke på nuværende tidspunkt kan få det fulde overblik over, hvad der er sket, og hvad konsekvenserne bliver.

Der er fortsat tilsynssager og ikke mindst en igangværende politimæssig efterforskning, som har til formål at komme til bunds i sagerne.

[Region Syddanmark og Region Midtjylland]

Om sagerne i Region Syddanmark og Region Midtjylland kan jeg helt generelt oplyse, at de har det til fælles, at de overordnet handler om, hvorvidt de dagældende faglige retningslinjer fra DBCG – Danish Breast Cancer Group – har været fulgt.

Retningslinjerne handler om de tre såkaldte prioriteringsgrupper – gruppe I til III. Denne inddeling har betydning for, hvor hurtigt kvinderne bliver udredt. Hvis kvinden f.eks. tilhører den alvorligste gruppe – nr. I – så kommer kvinden direkte i et kræftpakkeforløb.

Inddelingen har også betydning for, hvilken udredning kvinderne tilbydes. Tidligere skulle kvinder i både prioriteringsgruppe I, II og III tilbydes udredning med klinisk mammografi. Altså trippeldiagnostikken, hvor der både gives mammografi, ultralyd og palpation – som er en manuel undersøgelse af kvindens bryst.

For begge regioners vedkommende handler det om, at der har været forskellige opfattelser af, hvorvidt kvinder i gruppe III skulle have klinisk mammografi og ikke alene mammografi. Begge regioner har derfor i en periode alene givet visse kvinder mammografi.

De kliniske retningslinjer blev præciseret den 13. juni i år ved en tilføjelse til retningslinjerne. Nu er de ændret til, at det kun er kvinder i gruppe I og II, der skal udredes med klinisk mammografi. Og at kvinder i gruppe III alene skal have mammografi.

Styrelsen for Patientsikkerhed har i begge regioner rejst en tilsynssag.

For visse af kvinderne har Region Syddanmark fremsendt en handlingsplan, som Styrelsen for Patientsikkerhed har fundet tilstrækkelig. For en anden gruppe kvinder har regionen valgt at genindkalde dem til klinisk mammografi. Styrelsen for Patientsikkerhed har ikke fundet anledning til at foretage sig yderligere, og styrelsen har derfor afsluttet sagen. Hvad angår Region Syddanmark.

Region Midtjylland har ligeledes genindkaldt visse kvinder til klinisk mammografi. Regionen undersøger lige nu omfanget af denne kvindegruppe. For en anden gruppe kvinder, dem med lokaliseret smerte i brystet, mener regionen fortsat, at almindelig mammografi er tilstrækkeligt, som de kliniske retningslinjer nu også efter ændringen anbefaler.

Styrelsen for Patientsikkerhed afventer aktuelt en status fra Region Midtjylland vedrørende udredningsarbejde i forhold til manglende kliniske mammografier før 2017.

Konkluderende kan det siges, at der er tale om, at regionerne ikke har fulgt de tidligere gældende retningslinjer om at tilbyde klinisk mammografi. Disse er i dag ændret. DBCG har oplyst til Styrelsen for Patientsikkerhed, at de aktuelt er i gang med at undersøge evidensgrundlaget for anbefalingen, når det gælder kvinder med lokaliseret smerter i brystet. Vedvarende smerter i brystet kan i sjældne tilfælde være tegn på brystkræft. Spørgsmålet vil blive belyst i forbindelse med en større revision af DBCGs retningslinjer vedrørende diagnostisk udredning.

[Region Sjælland]

Nu til Region Sjælland. Det er her vi ser det største svigt. Det er også her kompleksiteten er størst.

Det er også grunden til, at Styrelsen for Patientsikkerhed fortsat er særdeles aktiv og stadig har igangværende tilsynssager i regionen. Det gælder både tilsynssager for selve regionen men også på enkeltindivider i regionen. Som udvalget er blevet orienteret om tidligere i dag i det brev, som blev sendt til udvalget før den tekniske gennemgang, så har styrelsen nu sat en læge i skærpet tilsyn. Det er udtryk for, at styrelsen har en begrundet mistanke om, at lægen vil kunne udgøre en forringet sikkerhed for patienter på grund af kritisabel faglig virksomhed.

Herudover har styrelsen oplyst, at den snarest vil aflægge et tilsynsbesøg på Ringsted Sygehus på baggrund af nye oplysninger.

Styrelsen for Patientsikkerhed vil også i den kommende tid følge sagen tæt. Sagen har styrelsens højeste opmærksomhed, og den griber ind, hvor der er risiko for patientsikkerheden. Som styrelsen også har gjort her.

Det samme gælder min anden styrelse - Styrelsen for Patientklager – som i øjeblikket behandler en række konkrete klagesager fra kvinder, der mener at være utilstrækkeligt undersøgt. Der er sket en betydelig stigning i antallet af klagesager vedrørende mammografi på Ringsted Sygehus. Styrelsen har valgt at behandle sagerne som såkaldte hastesager.

Styrelsen for Patientsikkerhed ser desuden sideløbende på de samme sager for at vurdere, om sagerne viser et svigt, der også kan have fremadrettet betydning for patientsikkerheden. Det undersøger styrelsen nu. Det er også baggrunden for, at styrelsen nu vil gå på tilsyn på sygehuset.

Der er ingen tvivl om, at både Styrelsen for Patientsikkerhed og Styrelsen for Patientklager arbejder ihærdigt for patientsikkerheden og for patienters rettigheder i disse alvorlige sager.

Som bekendt er politiet også gået ind i sagen på Ringsted sygehus. Det viser alvoren af sagen og sagens kompleksitet. For politiet har fortsat en efterforskning i gang i sagen, hvor der blandt andet er foretaget ransagninger og flere sigtelser. Vi kender derfor ikke på nuværende tidspunkt sagens fulde omfang, detaljer eller konsekvenser.

Efter at have læst redegørelsen fra Region Sjælland står man derfor også tilbage med en række ubesvarede spørgsmål.

Det er grunden til, at jeg den 4. oktober skrev til regionsrådsformanden for Region Sjælland.

De svar, jeg modtog fra regionsrådsformanden den 7. oktober, har jeg oversendt til udvalget.

Af svaret fra regionsrådsformanden fremgår det, at regionen har besluttet at gøre en ekstra indsats for at komme i kontakt med de kvinder, der ikke er vendt tilbage på tilbuddet om genindkaldelser – nu ringer regionen til dem.

Regionen har ligeledes forklaret, at de systematisk mangelfulde undersøgelser i regionen gælder kvinder i alle tre prioriteringsgrupper, altså I-III. Derudover har regionen oplyst, at regionen i forhold til de kvinder, der fejlagtigt er visiteret til gruppe III, nu vil gennemgå sagerne igen.

[Afslutning]

Der er ikke noget i disse forløb, som er simpelt, eller noget man kan løse med et fingerknips, eller er sort eller hvidt.

Sagerne viser, at der kan drages nogle erfaringer, som regionerne skal lære af.

Kvinderne skal have den nødvendige udredning og behandling. Det gælder både på kort sigt og på langt sigt. Tilsynssagen på Region Syddanmark er lukket, og tilsynssagen på Region Midtjylland er nu konkret afgrænset. I forhold til Region Sjælland er jeg først tilfreds, når Styrelsen for Patientsikkerhed får lukket alle tilsynssagerne.

Og derfor arbejder Styrelsen for Patientsikkerhed, som jeg nævnte tidligere, også fortsat tæt med sagen.

Endelig må fremtiden vise, hvordan politiet og anklagemyndigheden kommer til at følge op på de sigtelser, der er rejst mod regionen og ledende medarbejdere som følge af det, der er sket på Ringsted Sygehus.

Tak for ordet.